

Kultur

Vår saksbehandler:
Anne Verde
Telefon: 33 17 10 66

Deres ref.:
2006/6573
KU/KU2
NBA:amb

Vår ref.:
07/21139

Arkiv:
TI-&13

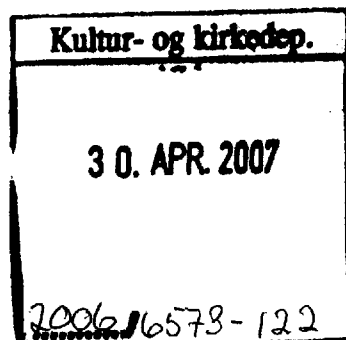
Vår dato:
24.04.2007

Deres dato:

**Larvik
kommune**

Det kongelige kultur- og kirkedepartement
Postboks 8030 Dep

0030 OSLO

Høringsbrev - Bibliotekreform 2014

Med dette oversendes Larvik kommunes høringsuttalelse i forbindelse med Bibliotekreform 2014

Saken har vært behandlet av Oppvekst- og kulturkomiteen i møte 7.3.07 og Kommunestyret i møte 14.3.07

Uttalelsen følger vedlagt

Med hilsen

Anne Verde
Anne Verde
biblioteksjef

ArkivsakID.: 07/1099

Arkivkode: TI-&13

Larvik
kommune

Saksnummer	Utvalg/komite	Møtedato
020/07	Oppvekst og kulturkomiteen	07.03.2007
039/07	Kommunestyret	14.03.2007

BIBLIOTEKREFORM 2014 - HØRING

RÅDMANNENS FORSLAG TIL VEDTAK:

Bibliotekreform 2014 tas til orientering

Larvik kommune ser utredningen som viktig i forhold til de utfordringene bibliotekene står overfor og understreker betydningen av å satses på digitale tjenester og ny kompetanse.

07.03.2007 Oppvekst og kulturkomiteen

Møtebehandling:

Rådmannens forslag anbefales enstemmig vedtatt.

OKK-020/07 Vedtak:

Bibliotekreform 2014 tas til orientering

Larvik kommune ser utredningen som viktig i forhold til de utfordringene bibliotekene står overfor og understreker betydningen av å satses på digitale tjenester og ny kompetanse.

14.03.2007 Kommunestyret

Møtebehandling:

Hallstein Bast framsatte følgende tilleggsforslag:

"Samtidig vil vi peke på at bibliotekene har en funksjon som kulturell møteplass og at den lokale tilhørigheten og selvstendighet skal videreutvikles."

Ved votering ble så vel oppvekst- og kulturkomiteens innstilling som Hallstein Basts tilleggsforslag enstemmig vedtatt.

KST-039/07 Vedtak:

Bibliotekreform 2014 tas til orientering.

Larvik kommune ser utredningen som viktig i forhold til de utfordringene bibliotekene står overfor og understreker betydningen av å satse på digitale tjenester og ny kompetanse.

Samtidig vil vi peke på at bibliotekene har en funksjon som kulturell møteplass og at den lokale tilhørigheten og selvstendighet skal videreutvikles.

SAKSBEHANDLER: biblioteksjef Anne Verde

SAMMENDRAG:

De tre viktigste elementene i den foreslåtte bibliotekreformen er følgende:

1. Felles nasjonale digitale tjenester

Ved å utvikle og tilby digitalt innhold og nettbaserte tjenester er målet å skape et digitalt bibliotek som gir alle enkel tilgang til kunnskap og kultur. Dette krever samarbeid mellom bibliotekene og nasjonal koordinering og finansiering.

2. Norgesbiblioteket – nettverk av bibliotek i Norge:

Det foreslås en reform av bibliotekstrukturen. Befolkningen i små kommuner har behov for samme omfang og kvalitet på bibliotekstjenester som de som bor i store byer. Målet er å gi et gjennomgående bedre bibliotektilbud gjennom sterkere bibliotek og kompetansemiljøer, som er i stand til å utvikle flere og bedre tjenester. Styrkingen vil skje gjennom samarbeid og samordning til sterkere enheter med bredere tjenestetilbud.

3. Kompetanseutvikling for ansatte:

Formålet er å styrke og fornye kompetansen i biblioteksektoren. Bibliotekene skal ha en bred og oppdatert kompetanse for å yte bedre tjenester. Bibliotekforskning skal gi ny kunnskap.

Dessuten skal det fysiske biblioteket videreutvikles som et sted for læring, kulturformidling og som et sted for integrering og kulturelt mangfold. Bibliotekene skal i større grad være et unikt og synlig tilbud overalt der brukerne er: på nettet, i forskningen og undervisningen, og på det lokale bibliotek.

HANDLINGSROM:

På bibliotekfeltet finnes i dag Lov av 20. desember 1985 nr. 108 om folkebibliotek. Når det gjelder regler for bibliotekenes forvaltning av åndsverk gjelder Lov av 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk. Digitalisering av tekster vil by på spesielle utfordringer i forhold til denne loven.

FAKTISKE OPPLYSNINGER:

Utdannings- og forskningsdepartementet (nåværende Kunnskapsdepartementet) og Kultur- og kirke departementet fastsatte i 2004 mandat for utredning av et samlet bibliotekfelt.

Samtidig ble det oppnevnt en referansegruppe fra relevante fagmiljøer. Premissene som ble lagt til grunn i St.meld. nr.48 (2002-2003) "Kulturpolitikk fram mot 2014" Utredningen ble utført av ABM-utvikling på oppdrag fra de to departementene og "Bibliotekreform 2014" ble overlevert 25.september 2006. Utredningen sendes nå på høring med svarfrist 1.april 2007.

Selve utredningen består av 2 deler. Første del, "Strategier og tiltak", trekker opp strategier, mål og tiltak som anses vesentlige for en helhetlig utvikling av en samlet biblioteksektor. Del 2, "Norgesbiblioteket – nettverk for kunnskap og kultur" er et bakgrunnsdokument med mer inngående beskrivelser og analyser av status, oppgaver og utfordringer innen sektoren. Fire delutredninger og en brukerundersøkelse gir ytterligere bakgrunnsinformasjon

MILJØFAKTORER:

Det er ingen miljømessige konsekvenser

ØKONOMISKE KONSEKVENSER:

Reformen må følges opp med statlige bevilgninger og oppfølging på regionalt og lokalt nivå. På lokalt nivå vil innkjøp av nye medier og utvikling av nye digitale tjenester kreve satsning på både kort og lang sikt.

KONSEKVENSER FOR BARN OG UNGE:

Det skal iverksettes et program for skolebibliotekutvikling. Det vil være naturlig å se på et tettere samarbeid mellom skole- og folkebibliotek i den enkelte kommune.

ABM-skrift nr. 27: Bibliotektilbudet til barn og unge er en delrapport til bibliotekutredningen og forankrer bibliotektilbudet til barn og unge i FNs barnekonvensjon, lovverk og stortingsmeldinger. Den tar opp faktorer som påvirker bibliotekets innhold og tjenester, og som kan si noe om hvordan bibliotek for barn og unge bør se ut i framtida.

Det er en kjensgjerning at barn og unge er "superbrukere" i forhold til lån i folkebibliotek, mens mediebestanden er forholdsvis liten i forhold til tilbudet til voksne. Bestanden av andre medier enn bøker er også beskjedne. Det er med andre ord et tydelig misforhold mellom tilbud og etterspørsel. Dersom tilbudet av nye medier ikke får en bredere plass i forhold til både innhold og tjenester vil unge mennesker i større grad enn nå falle ut som brukergruppe.

VURDERINGER OG KONSEKVENSER:

Innhold og tjenester

En rekke endringer i samfunnet påvirker bibliotekenes tjenesteutvikling. All informasjon som kan digitaliseres blir digitalisert. Betydning av kunnskap og behovet for fornyelse av kunnskap øker samtidig som det gjennomføres reformer i utdanningspolitikken. Målgruppene er i stadig endring:

- Flere eldre
- Norge blir i økende grad et flerkulturelt samfunn
- Flere og flere har høyere utdanning
- Mange har lese- og skrivevansker

Bibliotekene skal ha et spesielt ansvar for å formidle litteratur og kunnskap ut fra det flerkulturelle perspektivet ved å tilby medier på relevante språk og styrke rollen som flerkulturell møteplass.

Bibliotekene skal tilby funksjonelle og inspirerende læringsmiljøer. Kompetent personale skal sørge for relevant faglitteratur, digitale tjenester, kurs i informasjonssøking og kildekritikk. Bøker skal i større og større grad suppleres med litteratur i andre former: Lydbøker, digitale dokumenter, musikk, multimedier – og film. Et av forslagene er en innkjøpsordning for norsk film – spillefilm, kortfilm og dokumentar. Et forslag som blir hilst velkommen i bibliotekene.

Biblioteket skal ha en viktig rolle som demokratisk og ikke-kommersiell møtested. Lokalene må utformes med tanke på formidling av digitale medier i tillegg til de tradisjonelle. Universell utforming og tilrettelagte tjenester med tanke på brukere med spesielle behov står sentralt. Bibliotekene skal tilby oppdatert IKT-utstyr og kyndig veiledning og skal fungere som brobygger over den digitale kløften som finnes i Norge mellom de som behersker IT og de som ikke gjør.

Norsk Digitalt Bibliotek er et program for utvikling av nettbaserte bibliotekstjenester. Tanken er at sentrale kunnskapskilder som ordbøker, leksika og digitale avisarkiv skal gjøres tilgjengelig for hele befolkningen gjennom lisenser og andre vederlagsordninger. Sentrale avtaler for hele landet er en forutsetning. Når det gjelder digitalisering av materiale i arkiv, bibliotek og museer er avklaringer av rettigheter i forhold til lovverk en viktig og komplisert del av det arbeidet som utføres av Nasjonalbiblioteket.

Norgesbiblioteket - Konsolidering

Målsettingen er at biblioteksektoren i 2014 skal bestå av et samhandlende nettverk av sterke og kompetente bibliotek. Og med biblioteksektor menes ikke bare folkebibliotek, men også skolebibliotek og fag- og forskningsbibliotek. De skal tilby gode, relevante og oppdaterte tjenester og tilføre brukerne kunnskap, kompetanse og kulturopplevelser. Begrepet Norgesbiblioteket innføres som betegnelse for et samarbeidende nettverk av alle bibliotektyper. Tanken er å gi brukerne bedre bibliotekstjenester gjennom sterkere bibliotek- og kompetansemiljøer som er i stand til å utvikle flere og bedre tjenester.

Norge har mange små bibliotek med begrensede ressurser. Tall fra statistikken viser at bare 67 kommuner har folkebibliotek med mer enn 5 årsverk og bare 30 kommuner har bibliotek med mer enn 10 årsverk. Det er foreslått at et bibliotek skal ha minimum på 6-8 årsverk. Det betyr at bibliotek med færre enn 5-6 årsverk må konsolideres med bibliotek i andre kommuner. Det vises til erfaringer med konsolideringen av museene, som har gitt uttelling både i kroner og politisk oppmerksomhet. Det åpnes også for andre former for konsolidering, for eksempel mellom folke- og skolebibliotek i en kommune.

Norgesbiblioteket bygger på brukerorientering og samarbeid. Befolkningen skal møte en enhetlig og samlet biblioteksektor med klar oppgavefordeling. Ressursene i sektoren skal være tilgjengelig for alle uavhengig av bostedskommune og tilknytning til utdanningsinstitusjon eller arbeidsplass. Det bør snarest settes i gang forsøk med samarbeid over kommunegrensene og det må settes av midler slik at konsolideringen ikke fører til innsparing, stikk i strid med hensikten

Kompetanse

De største bibliotekene representerer kompetanse og tjenester som må komme alle til gode. De skal være utviklingsaktører i forhold til utprøving og etablering av nye bibliotekstjenester. For de store bibliotekenes forsterker utredningen mye av det utviklingsarbeidet som allerede er i gang. Prosjekter som online referansetjeneste (Biblioteksvar) og felles transportordninger er nevnt som eksempler. Det er verdt å nevne at Larvik bibliotek var med i forprosjektet til Biblioteksvar og at Vestfold allerede har en velfungerende transportordning.

Kjernen i Norgesbiblioteket er kompetanse og kunnskap. Når biblioteket er tilgjengelig overalt, også på nærmeste PC, betyr det store utfordringer for det enkelte bibliotek. Mye taus kunnskap skal dokumenteres, utprøving og prosjekter skal ivaretas. Kompetanseutvikling av eksisterende personale på den ene side – ny kompetanse inn i bibliotekene på den annen side.

Det er et håp at utredningene skal gi et politisk løft og at bibliotekene i Norge skal komme på nivå med det øvrige Norden. Med et for langt tidsperspektiv er det imidlertid fare for at utviklingen innhenter reformen. Det utviklingsarbeidet som er i gang må styrkes og utredningens forslag til tiltak må følges opp med bevilgninger og prosjektmidler, sentralt, regionalt og lokalt.

Journalposter i arkivsaken - uttrykte vedlegg

Nr	T	Dok.dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	I	05.01.2007	Det kongelige kultur- og kirkedepartement	Høringsbrev - Bibliotekreform 2014

Retts utskrift bekreftes og sendes

- Saksbehandler for oppfølging.

Larvik, 15. mars 2007

for rådmannen

May Eli Bredvei
sekretær